

Marc Desmet is arts palliatieve zorg (sinds 1993) en ethicus van de Ethische Commissie van het Jessa Ziekenhuis in Hasselt. Vanaf 31 juli wordt hij regionale overste van de Vlaamse en Nederlandse jezuïeten. FOTO LUC DAELEMANS

Pasen in een doornen coronatijd: midden in de dood zijn wij in het leven

OVERWEGING BIJ PASEN

HASSELT
Marc Desmet

We lijken wel in een stille oorlog. Mensen sterven tegenwoordig 'lang': dementie, kanker, hartlijden... Nu sterven weer gezonde mensen, soms jonge, op enkele dagen. Als in een oorlog tegen een vijand die ieder kan treffen. Elke wereldburger is gelijk voor de besmettingswet. Deze vijand stootte Koning Voetbal van zijn Pro League troon, verjoeg de Spelen naar hun Olympusberg, verbood kerkdiensten. Zelfs de economie, onze eigenlijke (af)god, moest in quarantaine. Quarantaine: tiens... verwijst naar het bijbelse getal quarante: Jezus ging veertig dagen de woestijn in, de vasten van de christen duurt veertig dagen. En nu is de wereld ongewild maar effectief veertig dagen in quarantaine gegaan, toevallig tijdens die vastenperiode. Vasten is traditioneel be-

doeld om te herbronnen en ons te leiden naar Pasen. Kan het paasfeest ons nu helpen om leven in deze apocalyps te bespeuren? Zingt het kerklied terecht: 'Midden in de dood zijn wij in het leven'? Vind ik, gelovige, het misschien goed dat Blitzkrieg corona ons invadeerde? Zeker niet. Kunnen goede dingen (her)ontdekt worden in dit kwaad en lijden? Misschien wel. Zo geloven velen. Welk leven bespeur ik midden in de dood? Wel, deze paradox valt me op: hoe het leven, en niet de dood, plots in de kijker is gaan lopen. De woon-zorgcentra werden zo vaak negatief bejegend omwille van minderwaardige zorg en sociale dood. Nu zijn ze het dagelijkse voorwerp van veel creatieve bezorgdheid. En zorg-, verpleeg- en geneeskundigen zijn plots helden geworden, soms totaal vrijwillig. De intensieve zorgen, soms symbool voor therapeutische hardnekkigheid en onwaardige dood, verschijnen nu vooral als onze hoop op (over)leven, zij het dan nog midden de dood. Niets kon euthanasie uit de Vlaamse media slaan, dit virus

blijkbaar wel. Nu willen wij vooral leven, koste wat kost. Ethici en gevoelige artsen moesten jaren zweogen om 'codes beperking therapie' in te voeren. Nu staan in dossiers en op intensieve zorgen-deurposten glasheldere codes, omwille van een menswaardig leven. We maakten op onze drie campussen meer dan vijftien afdelingen vrij, met vaak totaal nieuwe teams. Er ontstond een Corona Support Team en we schreven allerlei protocollen over triage, symptoomcontrole, medicatiealternatieven. Normaal vergt zo iets jaren. Nu een paar dagen of weken. Toch wel een sterk staaltje van inventiviteit, cohesie en veerkracht. Lichamelijke draaide rond 'MeToo' en seksueel misbruik. Nu elke aanraking verboden is, verkregen we moeiteloos een comfortzone van anderhalve meter. Die zuivert onze lichamelijke verhoudingen. Tegelijk maakt het gemis aan handdrukken en knuffels ons bewust van hun belang. Baby's die nooit gestreeld worden, sterven. Goede lichamelijke is bron van leven. Het antimalaria-middel chloroquine verwekte al een snuifje

Afrika, maar met de vrees voor tekorten van essentiële medicatie zijn we er helemaal. Onvoorstelbaar voor ons, maar dagelijkse realiteit voor hele volkeren in het Zuiden. We zijn een beetje meer wereldburger geworden, en nu niet door naar Nieuw-Zeeland te vliegen. Meer samen-leven. De banken, die na de crash in 2008 werden gered door ons aller bijdrage, kunnen een maatschappelijke wederdienst doen via uitsstel van betaling. Financiële ademruimte. De lakens worden letterlijk uitgedeeld door de straat, door het volk: enorme 'open doekjes' voor de helden. Figuurlijk worden de lakens meer uitgedeeld door twee virologen dan door ministers en politici die tot nederig stilzwijgen worden gedwongen. Macht is even een nieuw leven gaan leiden. 'Sociale' media hebben vaak een zeer sociaal effect aan tafels waar ieder kleeft aan zijn eigen scherm. Nu bewijzen ze hun fantastische capaciteit om mensen te verbinden. Eindelijk zijn de media echt sociaal, bron van sociaal leven. Vergaderingen zullen nooit meer hetzelfde zijn nu we Zoom ontdekten. Verplaatsingen kunnen

verminderen, files oplossen. Gezonder leven. Midden in de dood staan we dus toch ook in nieuw leven. Natuurlijk, het is allemaal 'maar' voor even. Zo was ook het korte leven van Jezus. En toch, doornen corona en doornenkroon: laten we het onvergetelijke niet vergeten. Ondanks het onvermijdelijke geheugenverlies zal toch altijd 'iets' definitief veranderd zijn. We zullen 'iets' meedragen. Het hele volk ging in quarantaine, het hele volk stapte ongewild in een lijdensverhaal waarbij de meesten 'op afstand' worden gehouden. Zo konden ook de leerlingen van Jezus hun lijdende en stervende geliefde meester maar van op afstand volgen. Het lijden van naasten op afstand kan diep gaan, met veel gemengde gevoelens. Er komt een punt, Pasen, waarop vrede kan verschijnen in die wonden. Een heel bijzondere vorm van leven, naast de enkele die ik nu al meen te zien. Ik wens die vrede aan ons allen die op een of andere manier de doornen corona moeten dragen. Het virus kan één iets niet dwingen: de stille lente-explosie, paassymbool van nieuw leven midden in de dood.

Het Belang van Limburg/Hasselt 11/04/2020, bladzijden 14 & 15

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via Het Belang van Limburg/Hasselt

